

вона була переконана, немов брат був частиною її самої.

Вона знала, що брат є у тих снах. Але прокинувшись, Чарлі відчувала, що його поруч немає.

У серпні дівчина вперше посварилася з тітонькою Джен. Вони ніколи не були настільки близькими, щоб по-справжньому сваритися. Чарлі ніколи не відчувала потреби повстати проти неї, бо тітонька Джен не мала реальної влади й ніколи нічого не брала на власний карб, хай що могла утнути Чарлі, ніколи не ставала на заваді вчинкам дівчини, аби лишень та була у безпеці. Того дня, коли вона семирічною переїхала мешкати до тітоньки Джен, та чітко дала зрозуміти, що вона не буде заміною її батькам. Нині Чарлі вже достатньо подорослішала, аби збагнути, що з боку тітоньки то було доказом поваги, способом запевнити дівчинку, що її батька ніколи не забудуть, що вона навіки залишиться його донею. Але тоді це видавалося застереженням. *Не сподівайся, що про тебе по-батьківськи дбатимуть. Не сподівайся на любов.* Отож Чарлі й не сподівалася. Утім Джен ніколи не обділяла дівчину турботою. Чарлі не відчувала браку харчів чи одягу, тітонька навчила її куварити, господарювати в оселі, порядкувати грошима, ремонтувати власне авто. *Чарлі, мусиш бути незалежною. Мусиш уміти подбати про себе. Мусиш бути сильнішою,* — і вона затиналася, хоча Чарлі знала, як закінчується речення. *Сильнішою за твого батька.*

Чарлі похитала головою, відганяючи від себе думки.

— У чім річ? — спитав Артї, який сидів поруч.

— Ні в чім, — прошепотіла вона. Знов і знов наводила олівцем ту саму лінію, угору, назад, вниз, назад. Шар графіту ставав усе товщим і товщим.

свідомості, ховаючи за сімома замками, і знала: щойно знову спаде ніч, жахіття зірвуть їх усі.

Але ці сни були інакшими. Прокидаючись, вона почувалася фізично виснаженою — не просто знесиленою, а хворою, з м'язовою слабкістю. Руки були напружені й боліли, ніби впродовж багатьох годин вона билася навкулачки. Ці сни не являлися щоночі, але коли все ж являлися, то переривали її звичайні жахіття, беручи над ними гору. Байдуже, бігла вона чи кликала на допомогу, щоб вижити, або ж безцільно тинялася найрізноманітнішими понурими місцями, які встигла відвідати протягом тижня. Несподівано, з безвісті, вона відчувала: Семмі, її загублений брат, був десь поряд.

Чарлі усвідомлювала його присутність так само, як усвідомлювала свою *власну*. Хай про який сон ішлося, все зникало одне за одним: місця, люди, освітлення, звуки. Зараз вона шукала його в темряві, кликала на ім'я. Але він ніколи не відповідав. Вона падала навкарачки, навпомацки просувалась у мороці, дозволяючи, щоб він своєю присутністю спрямовував її. Так відбувалося, допоки Чарлі не діставалася загорожі. Гладенької, холодної, металевої. Вона не бачила її, але сильно біла по ній кулаком — аж котилася луна.

— Семмі, — раз по раз кликала вона, б'ючи дужче. Вона стояла, намагаючись дотягнутися та оцінити, чи зможе видертися слизькою поверхнею нагору, але було надто високо. Гамселила кулаками в огорожу аж до болю. Кричала братове ім'я до хрипоті, допоки не падала додолу, спираючись на незворушний метал, притуляючись до його холодної поверхні щочкою у надії почути шепіт за загорожею. Він там. У цьому

наштовхували. Якщо вона зможе прив'язати нові дані до вже їй відомих, то легше буде все втримати в пам'яті. Дівчина була спрагла до цих знань, пильнувала, вишукуючи нові ласі дешифції інформації, як пес під обіднім столом.

Хлопець у першому ряду, піднявши руку, поставив запитання, а Чарлі прошила іскра нетерпіння. Тепер усій аудиторії доведеться перерватися, поки Тредвелл пояснить елементарне поняття. Чарлі дала думкам волю, безтурботно малюючи на берегах сторінки.

Джон буде тут — вона неспокійно зиркнула на годинника — за годину. *Я сказала йому, що, може, одного дня ми побачимося знову. Мабуть, цей «один день» настав.* Його дзвінок був як грім серед ясного неба: «Я саме буду проїздом у твоїх місцях». Чарлі й на думку не спало спитати, як він дізнався, де саме «її місця». *Певна річ, він розвідав.* Вона не мала жодних причин ухилитися від цієї зустрічі, ба більше, її почергово охоплювали то захват, то жах. А зараз, коли дівчина відсторонено креслила прямокутники внизу аркуша в нотатнику, у неї аж шлунок стиснувся — такий собі невеличкий нервовий спазм. Відколи вони востаннє бачилися, минуло ніби ціле життя. Часом їй видавалося, мов вони ще вчора бачилися, немов і не промайнув цілий рік. Але ж минув — і у житті Чарлі знову все змінилося.

У тому травні, у вечір її вісімнадцятиріччя, вона почала бачити сни. Дівчина вже давно звикла до жахів про найгірші миттєвості з минулого, що впорскувалися, як жовч, у спотворені версії спогадів, занадто моторошні, аби їх пригадувати. Чарлі щоранку заганяла ці сновидіння у найвіддаленіші закутки

Її слова ніби падали, залишаючись позаду, поки її розум летів уперед. За два дні лекцій Чарлі збагнула, що професорка іноді обриває одне речення, щоб закінчити зовсім інше. Вона ніби подумки пробігає поглядом текст, читаючи по кілька слів то там, то тут. Більшість студентів на її курсі робототехніки драгтувалися через це, але Чарлі подобалося. Так лекція ніби перетворювалася на збирання пазла.

Екран знову блимнув. На ньому з'явилися добірка механічних деталей і діаграма ока.

— Ось що ви маєте створити, — доктор Тредвелл відступила на крок від зображення, поглянувши на нього разом зі студентами. — Головне у базовому штучному інтелекті — сенсорний контроль. Ви не матимете справи з розумом, який сам здатен усе відфільтрувати. Ви повинні створити програми, які розпізнають основні обриси, нехтуючи неістотною інформацією. Маєте зробити для вашої робототехніки те, що ваш мозок робить для вас: створити спрощену й упорядковану добірку інформації на основі того, що має значення. Погляньмо на кілька прикладів найпростішого розпізнавання обрисів.

— Чарлі! — знову зашипів голос, вона нетерпляче махнула олівцем у бік постаті, яка зазирала їй через плече, намагаючись її відігнати. Це був Арті, друг Чарлі. Через нього вона загубила нитку лекції, залишившись на крок позаду професорки. Дівчина поспішила наздогнати розповідь, намагаючись не загубити жодного слова.

Аркуш паперу, що лежав перед нею, був списаний формулами, нотатками на берегах, кресленнями та діаграмами. Чарлі хотіла занотувати все й одразу: не лише обчислення, а й думки, на які ці цифри її

Аудиторія, як годиться, загігикала, потім замовкла, щойно на екрані замиготіло ще одне зображення різнобарвного елемента.

Професорка, ледве всміхнувшись, вела далі:

— Ваш мозок створює рух там, де його немає. Він заповнює все кольорами і траєкторіями, спираючись на те, що ви вже колись бачили; визначаючи, що ви *маєте* побачити зараз. — На екрані над головою замиготіло ще одне зображення. — Якби ваш мозок цього не робив, то спожив би всю ментальну енергію після того, як ви просто вийшли на вулицю й побачили дерево. Сил не залишилося б більше сил ні на що. Аби ви могли вижити у світі, ваш мозок заповнює прогалини на цьому дереві додуманими листям і гіллям.

Сотня олівців заскрипіла одночасно, сповнюючи аудиторію скреготом, схожим на звук, ніби десь шкребеться миша.

— Саме тому, коли ви вперше заходите до будь-якого будинку, на мить у вас голова йде обертом. Ваш розум працює напруженіше, ніж зазвичай. Він креслить план поверху, створює палітру кольорів, а потім зберігає ці новостворені образи, щоб скористатися ними згодом, аби вашому мозку не доводилося щоразу так виснажливо працювати. Отож, коли наступного разу ввійдете до цього будинку, вже будете знати, де ви.

— Чарлі! — голос нетерпляче прошепотів її ім'я, близько-близько до вуха. Чарлі писала далі. Вона не відводила погляду від екрана на стіні аудиторії. Доктор Тредвелл продовжила розповідь і пришвидшила крок, часом показуючи рукою у бік екрана, щоб продемонструвати на прикладі те, про що йдеться.

РОЗДІЛ 1

— **Н**е вірте своїм очам.
Доктор Тредвелл походжала подіумом у передній частині аудиторії. Повільними, розміреними, майже гіпнотичними кроками.

— Щодня ваші очі обманюють вас, заповнюючи прогалини у світі, перевантаженому чуттями. — За її спиною на полотняному екрані засвітилося зображення приголомшливого геометричного елемента. — Кажучи «перевантажений чуттями», я говорю це буквально. Щомиті ваші органи чуття отримують набагато більше інформації, ніж здатні обробити за один раз, отож мозок сам обирає, на які сигнали звертати увагу. Він вибирає, спираючись на ваш досвід і ваше сприйняття того, що слід вважати нормою. Усіма знайомими нам речами ми здебільшого можемо нехтувати. Це добре доводить приклад нюхової втоми: ваш ніс припиняє вловлювати запах, якщо ви нюхасте досить довго. І залежно від того, які звички у вашого сусіда по кімнаті, ви можете подякувати природі за цей феномен.